viure als pirineus

La perillositat per allaus de la temporada hivernal se situa per sota de l'habitual

viurealspirineus | 02 de junio de 2020

Allaus/ICGC

El grau de perill per allaus a Catalunya durant la temporada hivernal 2019-2020, finalitzada el maig, s'ha situat en 1,7 sobre 5

El grau de perill per allaus a Catalunya durant la temporada hivernal 2019-2020, finalitzada el maig, s'ha situat en 1,7 sobre 5, per sota de la mitjana habitual, que és de 2,1 sobre 5, segons dades de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC). No obstant, aquest grau de perill encara ha estat una mica superior al de la temporada anterior (2018-2019), quan va ser d'1,4. Aquest fet es deu, en part, a dues situacions allavoses concentrades al Pirineu més oriental (Ter-Freser) durant el desembre de 2019 i al temporal Gloria del mes de gener d'enguany.

D'altra banda, durant la temporada hivernal 2019-2020, Catalunya ha registrat 259 allaus, un 4% menys que les 270 de la temporada anterior (2018-2019). L'ICGC recull tots aquests fenòmens, amb el detall d'on es produeixen, a la seva Base de dades d'allaus.

Catalunya té 1.300 km^2 de terreny allavós i, tot i que cada any és molt diferent, es registren entre 250 i 300 allaus per temporada. L'activitat enregistrada aquesta darrera temporada entra, doncs, dins de la normalitat, així com també l'accidentalitat (1 accident mortal). L'ICGC avalua també l'estabilitat del mantell nival i els problemes típics que poden produir perill d'allaus, i informa diàriament d'aquesta perillositat (de feble, 1, a molt fort, 5).

Existeixen cinc problemes típics que poden produir perill d'allaus. Aquests són una nevada recent;

acumulació de neu transportada pel vent; capes de neu febles fruit de nevades antigues; neu humida, i lliscament de la capa de neu sobre el terra. Els problemes típics d'allaus complementen el grau de perill, que es prediu en base a l'escala europea de perill d'allaus, que va de feble (1) a molt fort (5).

Neu humida i ventada, principals problemes aquesta temporada

L'hivern de 2019-2020 se sintetitza en quatre grans episodis de precipitació que s'han alternat amb períodes d'estabilitat i amb l'activitat d'allaus naturals relacionada, sobretot, amb la neu humida. En canvi, l'accidentalitat per allaus al Pirineu ha estat associada especialment a la neu ventada i s'ha concentrat el desembre de 2019 i en el març de 2020.

Així, les nevades abundants de novembre de 2019, el fred i les capes febles del mantell van avançar l'emissió dels Butlletins de perill d'allaus. El desembre es produeixen els primers accidents per allaus causats per les pluges (fins a 2.400 m), el mantell humitejat i les allaus molt grans per fusió al Ter-Freser.

> **L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya ha registrat 259 allaus durant la temporada hivernal finalitzada el maig, amb un grau de perill d'1,7 sobre 5, inferior a la mitjana habitual, del 2,1**

El gener de 2020, el temporal Gloria va provocar que en tres dies s'acumulessin com a màxim entre 120 i 140 centímetres de neu ben consolidada amb neu granulada i crostes marrons.

El febrer va ser un mes sec i amb força estabilitat, mentre que al març, diversos episodis de nevades abundants van generar el segon episodi d'accidents, amb l'únic accident mortal de la temporada. Finalment, l'abril i el maig el mantell va entrar en fusió per la pluja i les altes temperatures, amb allaus de neu humida petites i mitjanes.

La temporada, en vídeo resum

L'ICGC ha elaborat un vídeo resum de la temporada d'allaus, de dos minuts de durada, on es mostra, a partir d'imatges i gràfics, l'activitat d'allaus d'aquesta temporada, la valoració dels gruixos de neu, informació del temporal Gloria, els tests d'estabilitat del mantell nival i informació sobre l'accidentalitat per allaus.

A més, com és habitual, amb la finalització de la temporada s'emet el darrer Butlletí de Perill d'Allaus, on s'inclouen les recomanacions sobre neu i allaus a tenir en compte fora de la temporada hivernal.

A l'inici de cada temporada, l'ICGC edita el díptic *Compte amb les allaus!,* que es pot descarregar de la pàgina web, amb informació sobre els elements que influeixen en la formació d'allaus i consells per a les persones usuàries de la muntanya a l'hivern.

Sistema de predicció i vigilància per allaus

L'ICGC elabora ordinàriament diversos productes i col·labora en diversos protocols de seguretat relacionat amb les allaus, atès que és l'organisme encarregat del sistema de predicció i vigilància per allaus a Catalunya. Així, durant la temporada hivernal elabora el Butlletí de Perill d'Allaus (BPA), de dilluns a dissabte, consultable al seu web i amb la possibilitat de subscriure's per rebre'l diàriament.

En el cas de la temporada 2019-2020, es va començar a elaborar el mes de novembre i ha finalitzat aquest passat mes de maig. El Butlletí de la temporada 2020-2021 es començarà a elaborar l'1 de desembre d'enguany o abans si les condicions d'innivació ho aconsellen. Les allaus que es produeixen cada any es cartografien i s'inclouen a la base de dades d'allaus de Catalunya.

Igualment, l'ICGC s'encarrega de la vigilància els set dies i les 24 hores durant la temporada hivernal per

donar compliment al pla Allaucat, informa de la possibilitat de fusió de la neu dins del pla Inuncat i informa dels gruixos de neu a través del servei InfoGruixNeu en el marc del pla Neucat, tots de Protecció Civil. En relació als gruixos de neu, aquesta temporada destaca especialment la baixa innivació a la Vall d'Aran, amb una fusió molt prematura el mes d'abril.

D'altra banda, l'Institut realitza les prediccions locals per a quatre estacions d'esquí gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) i, quan és necessari, dona suport al desencadenament d'allaus de forma artificial.

Per dur a terme aquestes tasques, els tècnics de l'ICGC realitzen treball de camp i de laboratori, a més de disposar d'una xarxa d'observadors que permet cobrir tot el terreny.